Maatalousjaosto
HE 134/2016 vp

EDUSKUNNAN MAATALOUSJAOSTOLLE

4H johdattaa työelämään ja yrittäjyyteen

4H-nuorisotyön ydinsisältö on kiteytetty *Kolme askelta työelämään* – toimintamalliin (liite). Kerhoissa omaksutaan sosiaalisia ja käytännön taitoja sekä oman elämän hallintaa. Koulutuksissa kehitetään työelämätaitoja, minkä jälkeen on mahdollista hankkia omaa rahaa ja kokemusta työelämästä 4H-yhdistyksen toimiessa työnantajana. Osa nuorista perustaa oman 4H-Yrityksen.

Tutkimusten mukaan nuoret kokevat laajasti epätietoisuutta työelämään sekä opiskelu- ja alavalintoihin liittyen. He kokevat, että työelämäasioita käsitellään opetuksessa liian vähän ja kaipaavat lisää tietoa ja opetusta työelämäasioista. Nuorten mielestä vierailut ja kokeileminen ovat hyviä menetelmiä oppia työelämästä ja eri aloista. Nuoret haluaisivat kuulla eri aloista ja tehtävistä eri alojen ammattilaisilta. He haluaisivat itse päästä kokeilemaan ja tutustumaan eri aloihin. 4H-järjestön *Kolme askelta työelämään* – toimintamalli vastaa hyvin edellä esitettyyn yhteiskunnalliseen haasteeseen.

4H-kesäyritys työllistää nuoria

4H-kesäyrittäjyys on 4H-järjestön vastaus nuorten kesätyöllistymisen haasteisiin. Oma 4H-yritys voi olla nuoren haaveiden työpaikka, jonka hän rakentaa itse tai se voi olla ratkaisu tilanteeseen, että muut työhakemukset eivät ole tuottaneet tulosta.

Kesäyrittäjyydestä on kampanjoitu nyt kahtena keväänä. Yrittäjyydestä kerrottiin nuorille 4H-yhdistysten järjestämissä Bisnes Cafe -tilaisuuksissa kouluilla ja nuorisotaloilla. Kiinnostuneita nuoria kannustettiin 4H-yrityskursseille. Kesäyrittäjyys on työllistänyt kasvavan määrän nuoria, ja se on saanut paljon julkisuutta mediassa.

4H-yritys on mahdollisuus jokaiselle yli 13-vuotiaalle nuorelle harjoitella ohjatusti yrittäjänä toimimista. Taitoa, jota tulevaisuuden työelämässä tarvitaan, kun yrittäjyys tulee olemaan osa lähes jokaisen urapolkua.

4H-yritys on toimintamalli, jossa yrityksen perustaminen on tehty nuorelle mahdollisimman helpoksi. 4H-yhdistys tukee ja auttaa kaikissa vaiheissa. 4H-yrittäjyydessä opitaan tekemällä ja 4H-yrittäjät ovatkin usein vahvoja osaajia monissa käytännön töissä.

Syrjäytyminen on inhimillinen, sosiaalinen ja taloudellinen ongelma

Nuorten riski syrjäytyä on suuri yhteiskunnallinen ongelma. On laskettu, että syrjäytyneen nuoren kustannukset yhteiskunnalle ovat yli miljoona euroa. Olennaisia ovat myös syrjäytymiseen liittyvät mittavat inhimilliset ja sosiaaliset vaikutukset.

Nuorten syrjäytymiseen liittyy myös alueellisia näkökulmia. Reuna-alueiden nuoret ovat vaarassa unohtua suurissa liitoskunnissa. Liitosten myötä reuna-alueiden asukkaistakin tulee muodollisesti kaupunkilaisia. Koska reuna-alueiden nuoria on vähän, he katoavat suurkuntien tilastoihin. Käytännössä tällä tavalla syrjään jäävien nuorten määrä kasvaa koko ajan. 4H-järjestö on merkittävä syrjäytymistä ennaltaehkäisevä toimija.

Kansalaisjärjestöjä tarvitaan maahanmuuttajien kotouttamisessa

4H:n toteuttamaa nuorten työllistämistä ja 4H-yritys-toimintamallia kannattaa hyödyntää myös maahanmuuttajanuorten kotouttamisessa.

Merkillepantavaa on, että lähes neljännes syrjäytyneistä nuorista on maahanmuuttajataustaisia. Vieraskielisistä kouluttamattomista nuorista joka kolmas on syrjäytynyt. Kantaväestöön kuuluvista syrjässä on joka kahdeksas.

4H-järjestöllä on ainutlaatuinen tilaisuus yhdessä julkisen vallan kanssa osallistua pakolaislasten ja – nuorten ja sitä kautta kokonaisten perheiden integroimiseen suomalaiseen yhteiskuntaan. Erittäin tärkeää on saada maahanmuuttajat kiinni työelämään. Tässä asiassa 4H-yhdistyksillä on erinomaista osaamista.

Kansalaisjärjestöt ovat yhteiskunnan voimavara

Kansalaisjärjestöt ovat suomalaisen yhteiskunnan voimavara. Järjestöjen tarjoamia mahdollisuuksia ei i ole osattu hyödyntää riittävästi. Kansalaisyhteiskunnan merkitys korostuu nyt vallitsevassa poikkeuksellisen haasteellisessa taloudellisessa ja yhteiskunnallisessa tilanteessa. Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelmassa luvataankin syventää julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä nuorten tukemisessa.

Ikääntyvässä Suomessa on välttämätöntä, että lapsista ja nuorista kasvaa aktiivisia, työteliäitä ja yritteliäitä aikuisia. Kansakunnan hyvää tulevaisuutta ei ole mahdollista rakentaa kestävästi, jos huolta ei kanneta lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Lapsen myönteisen kehityksen kannalta kestävät aikuissuhteet ovat tärkeitä. Kerhoissa lapset oppivat hyödyllisiä tietoja ja taitoja sekä sosiaalisuutta. Kerhot täydentävät kodin ja koulun kasvatustyötä.

Suomen- ja ruotsinkielisissä 4H-yhdistyksissä nuorisojäseniä on yhteensä 60 000, joten 4H on Suomen suurin nuorisojärjestö. 4H-kerhoja on noin 3 000 kautta koko maan. 4H-yhdistykset työllistävät vuosittain noin 8 000 nuorta osana työelämävalmennusta. Nuorten palkkasumma on yli 4 milj. euroa.

Eduskunta on vuosittain ottanut kantaa 4H-nuorisotyön valtionavun tasoon

Vuoden 2016 budjettikäsittelyssä Eduskunta korotti 4H-nuoriotyön valtionapua 600 000 eurolla 3,913 m€:oon. Budjettikäsittelyjen yhteydessä Eduskunta on toistuvasti todennut, että hallituksen tulisi ottaa esityksissään huomioon Eduskunnan ilmaisema 4H-nuorisotyön taso.

Lausunnossaan valtioneuvoston selontekoon julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2017-2020 maa- ja metsätalousvaliokunta linjasi seuraavaa: ”Valtion talousarvioesityksissä on viime vuosina toistuvasti ehdotettu 4H-toimintaan osoitettavien määrärahojen tason alentamista. Määrärahoja on kuitenkin korotettu talousarvioesitysten eduskuntakäsittelyn yhteydessä. Valiokunta pitää tärkeänä, että 4H-toimintaan osoitetaan talousarvioesityksissä riittävät määrärahat.”

4H-nuorisotyö edellyttää luonteensa vuoksi (yrittäjyys- ja työelämäkasvatus ja -neuvonta, nuorten laajamittainen työllistäminen) palkattua työvoimaa. Yleensä 4H-yhdistyksessä onkin päätoiminen toiminnanjohtaja. Myös kunnat osallistuvat 4H-yhdistystensä rahoitukseen. Tunnetusti kuntien taloudellinen tilanne on usein vaikea. Suuri riski on, että valtionavun mahdollinen aleneminen johtaa myös kuntarahoituksen laskuun. Em. yhteisvaikutus voi pahimmillaan olla 4H-nuorisotyölle hyvin kohtalokasta.

Hallitus esittää 4H-toiminnan valtionavun leikkaamista 608 000 eurolla eli 15,5 %:lla. Vuoden 2017 valtionapu olisi siten 3,305 m€. Esityksen toteutuminen olisi 4H-nuoriotyön kannalta murskaava.

4H-järjestön rahaliikenne on yhteensä 22 milj. euroa, mistä valtionavun osuus on varsin rajallinen. Kuitenkin valtionavulla on suuri vipuvaikutus 4H-nuorisotyöllä. Valtionapu toimii siemenrahana, jonka avulla voidaan organisoida laajaa vapaaehtoistyötä ja edesauttaa nuorten työllistämistä sekä yritystoimintaa.

Edellä olevan perusteella Suomen 4H-liitto esittää, että että eduskunta ottaa valtion vuoden 2017 talousarvioon momentille 30.10.55 lisäyksenä 608 000 euroa valtionapuna 4H-toimintaan.

Helsingissä 11 päivänä lokakuuta 2016

SUOMEN 4H-LIITTO RY

Seppo Hassinen
Toimitusjohtaja

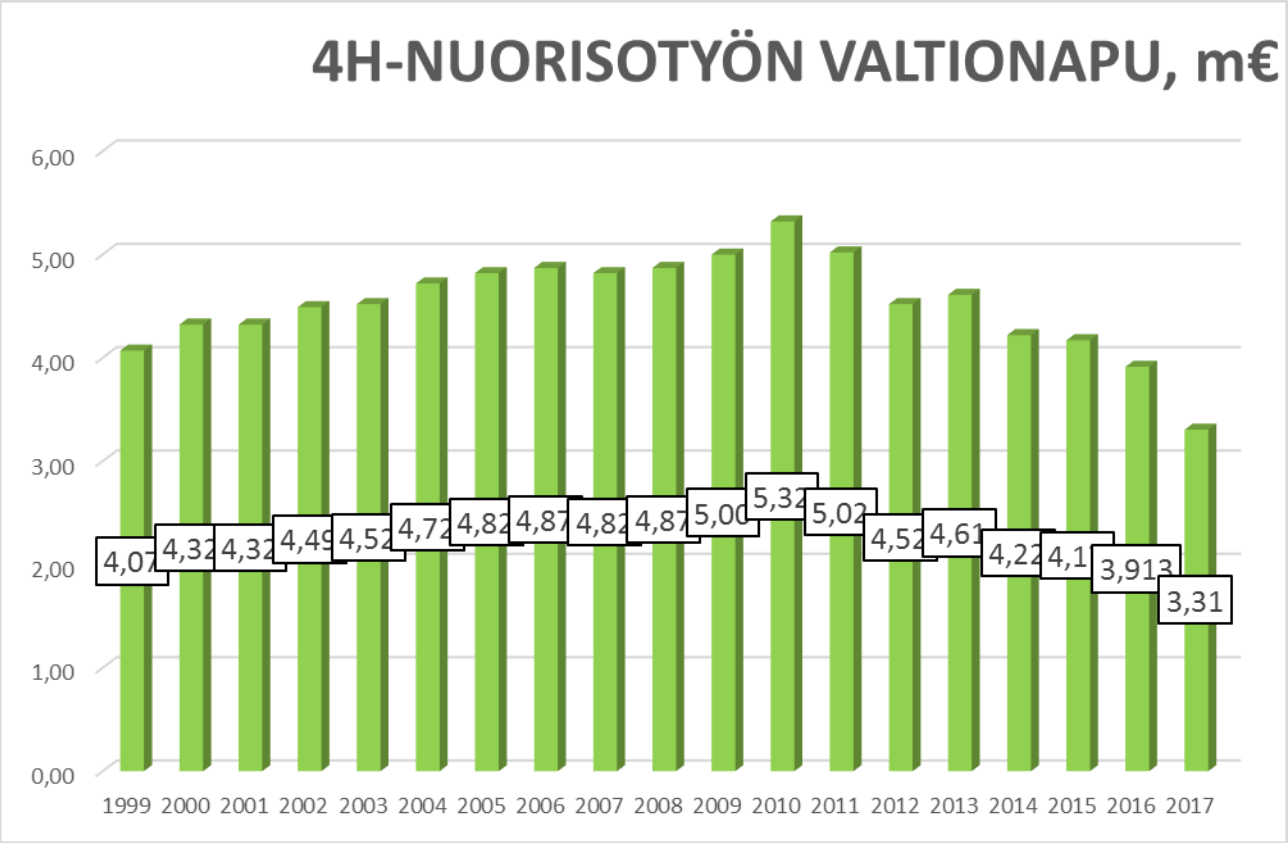
4H-NUORISOTYÖN VALTIONAPU, m€
6,00
5,00
4,00
3,00
2,00
1,00
0,00
4,07
4,32
4,32
4,49
4,52
4,72
4,82
4,87
4,82
4,87
5,00
5,32
5,02
4,52
4,61
4,22
4,1
3,913
3,31
1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017

Kolme askelta työelämään

Kasvu vastuulliseksi ja yritteliääksi

4H-kerhot

- yleis- ja teemakerhot
- noin 3 000 kerhoa

Kilpailut

TOP-tehtäväpankki

Noin 1 000 tehtävää

- Kasvit ja puutarha
- Metsä ja luonto
- Eläimet
- Kokkaus ja leivonta
- Askartelu ja käsityöt
- Liikenne ja liikunta
- Kansainvälisyys
- Viestintä ja vuorovaikutus
- Ympäristö ja kierrätys

www.toptehtavat.fi

Ajokortti työelämään (8 t)

- työnhaku ja työelämän pelisäännöt

4H-työelämäkurssit

- Työt alkavat
- Lastenhoito
- Koiranhoito
- Kotityö
- Pihatyö
- Metsätyö
- Osaava kerhonohjaaja
- 4H-Yritys
- Muut paikallisesti järjestettävät kurssit

Työpaikka

4H-yhdistykset työllistävät yli 8 000 nuorta vuosittain

4H-Yritys

lähes 500 yritystä

- nuoren / ryhmän yritys
- henkilökohtainen ohjaaja
- myynti 50 - 7 000 €/vuosi

Kosketuspintoja työelämään ja yrittäjyyteen